

Акмал МИРАВАЗ ЎҒЛИ

МЕН ҲАМ
ТАФАККУР
ҚИЛАМАН

“Shamsuddinxon
Boboixonov”
NMIU

Тошкент
2020

УЎК: 28:316

КБК: 86.38

А 42

Ушбу китоб Қуръон оятларини ўқиб, тафаккур қилиш натижасида пайдо бўлган. Қуръони каримни тафаккур қилиш давомида ҳосил бўлган хулосалар ўз мазмунига кўра, мавзуларга бўлиб чиқилган. Бугунги кун учун зарур бўлган мавзулар алоҳида кўрсатиб ўтилган.

Мираваз ўғли Акмал

Мен ҳам тафаккур қиламан [Матн] : диний – ижтимоий / Акмал Мираваз ўғли. – Тошкент : «Шамсуддинхон Бобохонов» нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2020. – 224 б.

КБК: 86.38

Масъул муҳаррир:
Адхам ИБРОҲИМ ўғли

*Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги
Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2020 йил 09 декабрдаги
6198-сонли хулосаси асосида нашрга тайёрланди.*

ISBN 978-9943-12-639-8

© Акмал Мираваз ўғли.

© «Шамсуддинхон Бобохонов» НМИУ, 2020.

ҚУРЪОНДА НИМА ДЕЙИЛГАН?

Ақида

Таълим

Руҳият

Инсон

Коинот

Дунё

ва бошқалар ҳақида

МУҚАДДИМА

Бисмиллаҳир Роҳманир Роҳим

Ўзининг охирги ва абадий китоби бўлмиш Қуръони каримни бутун оламларни ҳидоят қилиш учун нозил этган Аллоҳ таолога ҳамду санолар бўлсин.

Қуръони карим оятларини ўз умматларига бенуқсон етказиб, унга қандай амал қилишни кўрсатган, оятларини шарҳлаб, тафаккур қилиб, улардан икки дунё саодатини таъминлайдиган хулосалар олишни ўргатган Пайғамбаримиз Муҳаммад мустафо соллаллоҳу алайҳи ва салламга мукаммал салавоту дурудлар бўлсин.

Ҳозирги вақтда биз, ўз назаримизда, алғовдалғов, бениҳоят чексиз туюлувчи, лекин Аллоҳ учун ғоят осон бўлган сир-синоатлар ва ахборотлар уммони ичида яшамоқдамиз. Ҳолатимиз борадиган манзилени жуда ҳам аниқ билмаган, бироқ унга томон тинимсиз ва шошиб кетаётган мусофирнинг ҳолини эслатади. Ҳамма нарсани шошилиб ва йўл-йўлакай бажаришга, ҳамма нарсага улгуришга ҳаракат қилмоқдамиз.

Ҳаётимиз учун муҳим бўлган маълумотларнинг барча-барчаси Қуръони карим ва Пайғамбаримиз суннатларида батафсил баён қилинганига қарамай, уларни кўпинча тез ва тўғри топа олмаймиз. Чунки бу ҳукм ҳамда маълумотлар маълум сабабу ҳикматларга кўра, Муқаддас Каломнинг турли оятларига сингдирилган. Маълум мавзу бир неча

ўринларда келиши ҳам, битта оят мазмуни бир қанча мавзуни муолажа қилиши ҳам, биргина оятда кўплаб мавзулар ҳақида хабар берилган бўлиши ҳам мумкин.

Ушбу китоб Қуръон оятларини ўқиб, тафаккур қилиш натижасида пайдо бўлди. Қуръони каримни тафаккур қилиш давомида ҳосил бўлган хулосалар ўз мазмунига кўра, мавзуларга бўлиб чиқилди. Албатта, бу мавзулар Қуръон ичига олган мавзулардан бир томчи, холос. Шундай бўлса-да, бугунги кун учун зарур бўлган мавзулар алоҳида кўрсатиб ўтилди. Бир хулоса фақатгина бир мавзуга киритилди. Шунингдек, мазмунан такрорланувчи хулосалардан воз кечилди. Шубҳасиз, мавзулар ичидан яна бошқа мавзуларни чиқариб олиш, баён қилинган мавзуларни янги хулосалар билан бойитиш мумкин.

6

Зеро, Қуръон зиёсидан фойдаланишга уриниш фақат уламоларнинг эмас, балки ҳар бир мўминнинг ҳам ишидир.

Хулосалар билан танишар экансиз, уларнинг инсон ақли самараси эканини, мукамалликка, беҳатоликка даъво қилолмаслигини, қайсидир жой ёки вақт таъсирида юзага келганини унутмаслигингизни илтимос қиламиз. Ният холис, лекин банда ожиз...

Ушбу ожизона тақдим этилаётган сатрларни Қуръон хазиналаридан фойдаланиш, уни ўқиб-ўрганувчи солиҳ бандалар сафига дохил бўлишга уриниш сифатида кўргайсизлар.

Аллоҳ барчамизга мададкор бўлсин!

Алҳамду лиллаҳи Раббил ʼаламин!

“Аъзу биллаҳи мин-аш шайтонир рожим” жумласининг маъносига диққат қилинса, барча куч Аллоҳдан эканлиги, шайтон ёмонлигидан ёлғиз Аллоҳнинг ёрдами билангина қутулиш мумкинлиги аён бўлади.

“Бисмиллаҳир роҳманир роҳим” жумласидан эса Аллоҳ ва бандалари ўртасини У Зотнинг чексиз раҳмати боғлаб тургани тушунилади.

АЛЛОҲ

1/2 Мақтовнинг ҳақиқий эгаси оламларнинг тарбиячиси Аллоҳдир.

2/117 Аллоҳ бир ишни хоҳласа, “Бўл!” дейди ва у бўлади.

2/196 Аллоҳ иқоби шиддатли Зотдир.

2/247 Аллоҳ Ўз мулкани истаган бандасига беради.

2/253 Аллоҳ нимани ирода қилса, шуни қилади.

3/128 Ҳукм чиқариш ва ҳаёт қоидаларини белгилаш Аллоҳнинг ишидир.

3/141 Аллоҳ мўминларни поклайди ва кофирларни ҳалок этади.

3/191 Аллоҳ ҳеч ишни бекордан-бекорга қилмайди.

4/47 Аллоҳ баъзан аҳли китобларга алоҳида мурожаат қилади.

4/47 Аллоҳнинг иши амалга ошгусидир.

4/139 Азизлик, куч-қувватнинг барчаси Аллоҳ ҳузуридадир.

5/1 Аллоҳ нимани хоҳласа, шуни ҳукм қилади.

6/6 Бирор қавм Аллоҳнинг уларга юклаган омонатини адо қила олмаса, Аллоҳ улар ўрнига бошқасини олиб келади.

6/18 Ҳар бир нарсадан хабардорлик Аллоҳга хос.

6/51 Аллоҳдан ўзга шафоатчи йўқ.

6/53 Аллоҳ инсонларнинг баъзиларини баъзилари билан синайди.

6/59 Ғайбнинг калитлари Аллоҳдадир.

6/165 Аллоҳ инсонларни синаш учун уларнинг даражаларини турлича қилиб қўйган.

9/118 Аллоҳ тавба эшигини очсагина, банда тавба қила олади.

12/100 Аллоҳ Ўзи хоҳлаган ишни сездирмай амалга оширгувчидир.

15/23 Аллоҳнинг Ўзи барча нарсага ворисдир.

16/3 Аллоҳ ширкдан юксак турувчи Зотдир.

16/74 Аллоҳ барча нарсани билур, банда ҳеч нарсани билмас.

18/109 Аллоҳнинг сўзлари тугамайди.

19/18 Аллоҳгина паноҳ бера олур.

19/21 Барча ишлар Аллоҳга осондир.

20/50 Аллоҳ барча нарсаларни маълум шаклда яратган.

20/50 Аллоҳ барча нарсани йўлга солиб қўйган.

21/16 Аллоҳ ҳеч бир нарсани беҳуда яратмайди.

21/23 Аллоҳ Ўзи қиладиган бирор иш ҳақида ҳеч кимга ҳисобот бермас.

21/69 Нарсаларга турли хусусиятлар бериш Аллоҳнинг қўлида.

22/14 Аллоҳ Ўзи хоҳлаган ишни қилур.

22/18 Аллоҳ хор қилганни азиз қилувчи йўқ.

24/35 Аллоҳ осмонлар ва Ернинг нуридир.

24/42 Осмонлар ва Ернинг подшоҳлиги Аллоҳникидир.

24/45 Аллоҳ Ўзи хоҳлаган нарсани яратади.

26/9 Аллоҳ кофирлар устидан ғолиб Зот.

27/78 Ҳукм қилиш Аллоҳга хос.

30/19 Аллоҳ ўликдан тирикни, тирикдан ўликни чиқаради.

33/17 Аллоҳ бандага яхшиликни раво кўрса, уни тўсувчи, ёмонликни раво кўрса, ундан асровчи бирон-бир куч йўқ.

35/10 Ким куч-қудрат истайдиган бўлса, барча куч-қудрат Аллоҳникидир.

35/41 Аллоҳ осмон ва Ерни қулаб тушишдан асраб туради.

39/7 Аллоҳ Ўз бандаларининг кофир бўлишига рози эмас.

41/13 Чақмоқ ҳам Аллоҳнинг қўшинларидан биридир.

42/8 Агар Аллоҳ хоҳлаганида барча инсонларни бир динда жам қилган бўлар эди.

42/8 Аллоҳ хоҳлаган кишини Ўз раҳматига кирилади.

42/11 Аллоҳга ўхшаш ҳеч нарса йўқдир.

50/28 Аллоҳнинг ҳузурида талашиб-тортишилмас.

55/7 Аллоҳ осмонни кўтарди – баланд қилиб қўйди.

67/16 Аллоҳ илмидан ҳеч нарса махфий қололмас.

91/15 Аллоҳ Ўз ишларининг оқибатидан қўрқмас ва ишлари хусусида ҳеч кимнинг олдида ҳисоб-китоб бермайди. Аксинча, бутун борлиқ Унга ҳисоб-китоб беради.

114/3 Парвардигор, Подшоҳ ва Илоҳ сўзлари уч хил маънони англатувчи уч турли сўзлардир. Инсонларни яратган Аллоҳгина уларнинг Парвардигори, чин маънодаги эгаси – Подшоҳи ва ҳукм чиқаришга лойиқ Ҳакам – Илоҳ бўла олади.

ҚОНУНИЯТЛАР

2/35 Аллоҳ барча нарсани жуфт қилиб яратди.

2/60 Аллоҳ ер юзидаги ҳодисаларни сабабларга боғлагандир.

2/249 Танланганлар ичидан яна танланганлар ажратилиши мумкин.

2/249 Гап миқдорда эмас, сифатда.

2/253 Танланганларнинг ҳам баъзилари баъзиларидан ортиқдир.

4/12 Аввал зарар эшиги ёпилади, сўнгра фойда эшиги очилади.

4/24 Энг яхшиси топилмаса, ўрта даражадаги яхшиси танланади.

5/5 Асоснинг емирилиши барча нарсанинг қулашидир.

6/2 Ҳар бир нарсанинг белгиланган муддати бор.

6/92 Ҳар бир нарсанинг ичида асосийси энг каттаси бўлади.

6/133 Ҳар бир нарса ўртасида боғлиқлик бор.

7/12 Сабабсиз оқибат бўлмайди.

7/34 Ҳар бир нарсанинг ўз вақти бор.

8/52 Барча кофирлар бир хил йўлдан юрадилар.

9/1 Зарур нарсалар эълон қилиб қўйилиши керак.

9/8 Инсоннинг сўзига эмас, амалига қараш зарур.

9/52 Вақт – олий ҳакам.

9/55 Аллоҳ бир нарсани истаса, унинг сабабларини ҳозирлайди.

9/99 Мақсадга восита билан эришилади.

10/64 Аллоҳнинг қонунлари ўзгармас.

11/6 Ҳар бир нарсанинг турар жойлари ҳам, борар жойлари ҳам Аллоҳга аён ва ҳамма нарса Китобда очиқ-равшан ҳолда бордир.

- 13/3 Ҳар нарса жуфт яратилган.
- 13/8 Ҳар бир нарса ўлчовлидир.
- 13/16 Кўр билан кўрувчи, зулмат билан нур тенг эмас.
- 13/38 Ҳар бир вақт учун муносиб ҳукм, йўл-йўриқ бор.
- 14/19 Еру осмонлар ўзгармас қонун билан яратилган.
- 16/70 Ҳар бир нарса ўзининг бошланғич нуқтасига қайтади.
- 17/51 Келаётган ҳар бир нарса яқиндир.
- 18/28 Яхши инсон яхшилар ичида бўлишга интилиши керак.
- 18/86 Ҳар қуёшнинг ботиши бор.
- 21/33 Ҳар бир жисмнинг ўз фаолият доираси, ҳаракатланиш ҳудуди бор.
- 22/40 Аллоҳ Ўз динига ёрдам берадиганларни ғолиб қилур.
- 23/30 Имтиҳон қилиш илоҳий қонундир.
- 24/43 Натижа чиқиши учун бирлашиш керак.
- 24/47 Сўзга эмас, амалга қараш керак.
- 25/2 Барча нарса аниқ ўлчаб қўйилган.
- 25/53 Аллоҳ истамаса, бир жойдаги бир-бирига зид икки нарса бир-бирига аралашмайди.
- 26/155 Тегирмон навбати билан.
- 26/207 Ҳар бир ишнинг охири эътиборлидир.
- 29/3 Имтиҳон қилиш – Аллоҳнинг азалий қонуни.
- 30/30 Аллоҳ яратганини ўзгартириб бўлмас.
- 30/54 Заифликдан кучга, кучдан заифликка борилади.
- 31/34 Бирор киши эртага нима бўлишини била олмас.
- 33/62 Аллоҳнинг қонуниятлари ўзгармас.

35/21 Зулмат билан нур, тирик билан ўлик тенг бўлмас.

41/34 Яхшилик ва ёмонлик баробар бўлмас.

54/3 Ҳар бир иш ўз жойини топгувчидир.

67/19 Учиш учун қанотларни ёйиб-йиғиб туриш керак.

72/28 Коинотдаги ҳар бир нарсанинг саноғи бор.

74/37 Инсон ё илгарилайди, ё чекинади.

93/3 Ойнинг ўн беши қоронғу бўлса, қолган ўн беши ёруғ.

94/6 Ҳар бир оғирлик, машаққат билан бирга бир енгиллик ҳам бор.

КОИНОТ

1/2 Борлиқ оламлардан иборат. «Олам» сўзи эса «аломат» сўзидан олинган.

1/4 Ҳар бир нарсанинг сўнги бор, дунёнинг ҳам.

2/145 Ҳар бир оламнинг ўз юзланадиган тарафи – қибласи бор.

3/83 Истаса-истамаса, осмонлару ердаги барча жонзотлар Аллоҳга бўйсуниб туради.

4/82 Аллоҳдан бошқанинг ишларида кўп чал-кашликлар бўлади.

6/38 Ҳамма нарса Лавҳул Маҳфузда ёзиб қўйилган.

7/11 Аввал яратилади, сўнгра шакл берилади.

7/40 Осмоннинг ҳам эшиклари бор.

7/143 Аллоҳ баъзи махлуқотларга бу дунёда ҳам тажаллий қилиши мумкин.

10/5 Қуёш зиё, ой нурдир.

15/22 Шамол урчитгувчидир.

16/10 Барча жонлининг сувга эҳтиёжи бор.

16/16 Юлдуз билан йўл топилади.

16/48 Ўзи эгила олмайдиган нарсаларнинг сояси эгилиб сажда қилади.

17/50 Қаттиқ жисмларда ҳам ҳаёт бор.

17/59 Мўъжиза бандани огоҳлантириш учундир.

18/89 Ҳаракат йўналиши ғарбдан шарққа.

23/17 Осмон етти қават.

25/25 Осмон ҳам ёрилади.

25/48 Шамол – ёмғирдан даракчи.

25/48 Ёмғир тоза, пок сувдир.

27/75 Осмон ва заминдаги ҳар бир сир Лавҳул Маҳфузда мавжуддир.

27/88 Тоғлар ҳам ҳаракатдалар.

33/9 Шамол ҳам Аллоҳнинг қўшинларидан.

34/2 Ерга кирадиган ва ундан чиқадиган, шунингдек, осмондан тушадиган ва унга томон кўтариладиган нарсалар бор.

34/12 Мис куч манбаларидандир.

35/27 Тоғлар ранги ҳам хилма-хил.

38/27 Осмону Ер беҳуда яратилган эмас.

39/63 Осмонлар ва Ернинг калитлари Аллоҳникидир.

40/57 Осмонлару Ерни яратиш инсонларни яратишдан улуғроқ.

41/11 Осмон аввал тутун ҳолида эди.

41/12 Энг қуйи осмон юлдузлар билан безатилди ва кўриқланди.

44/3 Муборак ишлар муборак кечаларда юз беради.

45/5 Шамолни Аллоҳ йўналтиради.

50/6 Осмоннинг бирор тешигу ёриғи йўқ.

51/42 Устидан ўтган нарсасини чириб-битган суяклар каби қилиб кетадиган бўрон-шамоллар бор.

52/35 Барча нарса ўз-ўзидан яралган, деган фикр энг аҳмоқ фикрдир.

57/25 Темирда куч-қувват ва одамлар учун манфаат бор.

65/3 Ҳаётдаги воқеа-ҳодисалар Аллоҳ белгилаган вақтда ва ўлчовда рўй беради.

65/12 Осмон ва Ер етти қаватдир.

67/3 Аллоҳнинг яратикларида бирор нуқсон кўрмаймиз.

67/5 Юлдузлар ҳам чироқ, ҳам шайтонларга отиладиган тош вазифасини ўтайдилар.

78/7 Тоғлар Ернинг қозикларидир.

78/13 Қуёш Ернинг чироғидир.

- Lituz.com

Elektron kitoblar

**To'liq qismini Shu tugmani
bosish orqali sotib oling!**